

NOVICE

ASTRONOMSKEGA DRUŠTVA JAVORNIK

Poletje 1992

Poročilo o 14. astronomskem raziskovalnem taboru (<i>Gorazd Martinčič</i>)	2
Kometi	2
Naravoslovne konference na BBS sistemih - astronomija (<i>Samo Stopar</i>)	3
IAYC 92 (<i>Ruda Linke</i>)	6
Članstvo	6
NASA News	9
Oglasi	10

UVODNA BESEDA

Pozdravljeni, astronomi!

Tokratna uvodna beseda bo zaradi časovne stiske ekstremno kratka. Več priložnosti za razgovor bomo imeli na Srečanju astronomov amaterjev Slovenije, ki bo 25./26./27. septembra na Javorniku. O detajlih nas bo Gorazd Bizjan, organizator letošnjega srečanja, pravoasno obvestil.

Aram

KOMETI

Objavljamo podatke o kometu Shoemaker-Levy Podatki so povzeti po reviji *Sterne und Weltraum* (avgust-september 92)

EFEMERIDE ZA KOMET SHOEMAKER-LEVY 1991a1							
datum	položaj α	(1950) δ	položaj α	(2000) δ	r [AE]	Δ [AE]	m_1 [mag]
22.7.	11 ^h 45 ^m .3	+35°55'	11 ^h 47 ^m .9	+35°39'	0.84	0.94	6.6
27.7.	11 54.3	+25 15	11 56.9	+24 58	0.84	1.01	6.8
1.8.	11 59.9	+16 11	12 02.5	+15 54	0.85	1.11	7.0
6.8.	12 03.5	+8 38	12 06.1	+8 21	0.87	1.21	7.3
11.8.	12 05.9	+2 23	12 08.4	+2 06	0.90	1.33	7.6

POROČILO O 14. ASTRONOMSKEM RAZISKOVALNEM TABORU

Med 21.7. in 31.7. sva skupaj z Nado, vsej neresnosti nekaterih mentorjev navkljub, uspela realizirati 14. mladinski astronomski tabor na Javorniku.

Tabora se je udeležilo devet udeležencev, en mentor, en organizator in en žlan ADJ kot obiskovalec. V imenu vseh udeležencev in pa seveda v svojem se vsem, ki ste bili spiritualno prisotni za vašo navzočnost najlepše zahvaljujem.

Za vse potencialne skeptike naj omenim, da smo kljub pomanjkljivi (na observatoriju ni bilo društvenih binokularjev 7x50 (Zakaj? vprašajte ANN), nedostopni (nismo mogli dobiti društvenih atlasov Uranometria 2000 in Burnham-ov, ki si jih je "nekdo" *kalendas graecas* (za zmeraj) izposodil) in tudi obstoječi neuporabni astronomski opremi (newtona ni bilo mogoče normalno uporabljati za nobena astronomska opazovanja, tako smo se morali odpovedati vizulanim teleskopskim opazovanjem predvidenih spremenljivk z napovedanimi trenutki minimov) delali dobro, da

smo imeli precej lepega vremena in da smo pridobili najmanj tri nove entuziaste, katerih amaterska astronomska prihodnost je pač odvisna pretežno od njih samih in od dobre volje nekaterih starejših članov ADJ (dobra volja se je v našem društvu že zdavnaj okužila z aroganco in brezvoljnostjo posameznikov). Udeleženec tabora in tudi član ADJ se je že na taboru odločil za izdelavo zanimive in tudi precej zahtevne raziskovalne naloge.

Gorazd Martinčič

NARAVOSLOVNE KONFERENCE NA BBS SISTEMIH — ASTRONOMIJA

Veliko se govori o računalniških mrežah in izmenjavi podatkov, toda kako vse to poteka, ostaja nekakšna skrivnost, Kako računalniške mreže postaviti in uporabljati v poljudnem naravoslovju in se posebno pri neprofesionalnem ukvarjanju z le tem, ostaja izziv, kateremu se ni mogoče upreti. Toda kaj so pravzaprav računalniške mreže in izmenjava podatkov? V osnovi temeljijo na možnosti povezave dveh računalnikov preko telefonske linije ter prenašanju zapisov, programov in sporočil iz enega računalnika na drugega. Običajno gre tukaj za vzpostavitev BBS sistema (bulletin board systems), pri katerem imamo centralni računalnik, s katerim lahko komunicirajo vsi, ki ga pokličejo.

Kaj pa potrebujemo za dostop do BBS-a? Imeti moramo hišni ali osebni računalnik ali terminal. V poplavi osebnih računalnikov je ta najprimernejši. Imeti pa moramo tudi modem (elektronska naprava za vzpostavitev zveze z drugim računalnikom) in računalniški program za komunikacijo. V programu za komunikacijo predhodno nastavimo vse parametre za uspešen potek zveze in že lahko pokličemo na BBS. Ko računalnik zavrti telefonsko številko in vzpostavi zvezo z računalnikom v drugem kraju, ga ta najprej vpraša po njegovih osnovnih podatkih (slika 1), nato se znajde v zunanjem meniju, iz katerega lahko izbiramo različne aktivnosti (slika 2).

Vsak takšen sistem je razdeljen na začetni ali splošni del komunikacije in na tako imenovane konference (slika 3), katere so kakor poštni nabiralniki, v katere pišejo ljudje ali prihajajo sporočila iz določenega področja (bilteni). Ker pa je teh področij lahko veliko, namen pa je prikazati uporabnost BBS sistemov v naravoslovju, bom za primer vzel konferenco za Astronomijo Astroamater na Abm bbs-u v Ljubljani. Namenjena je astronomom amaterjem, ljubiteljem astronomije in tistim, ki jih to področje zanima in želijo komunicirati med seboj preko računalniškega medija. V konferenci gostuje Astronomsko društvo Javornik, v njej so na voljo cirkularji mednarodne astronomske unije (slika 4). Ti prinašajo sporočila o novih odkritjih, opazovanjih ter drugih zanimivejših dogajanjih v astronomiji, kakor tudi o aktivnostih posameznih raziskovalcev povsod po svetu.

```

CONNECT 1200 / 07-26-92 (18:53:03)

/ ABM BBS & Ljubljana & Slovenija .
PCBoard (R) v14.5a/E9 - Node 3 - EFEB3633F259

Operational Languages Available:
.
1 - English Language
2 - Slovenscina
3 - Hrvatski jezik
4 - Srpski jezik
5 - Makedonski jezik
6 - La lingua Italiana
7 - Deutsche Sprache
8 - Espa#ol
9 - Franais
10- American Slang

Enter Language # to use (Enter)=English? 2
Izbral si slovenski jezik.

Tvoje ime? Samo
Priimek? Stopar

SAMO STOPAR
SEMPAS, SLOVENIJA

Si to ti? Y

Geslo (pike kot odmev)? .....
AdriaNet S12:43C & City2City S12:00C & DECNET S18:31C & GreenNet S07:06C
Caller #67,919 connected to ABM BBS node 3 S1200 bpsC on 07-26-92 (18:53)

Pozdravljen, Samo! Nazadnje si nas klical dne 07-21-92 ob 19:49.
Zadnji uporabnik na tej liniji je bil BOSTJAN JERKO (LJUBLJANA, SLOVENIJA).

Kot clan imas dnevno na voljo 60 minut in neomejen download.

```

Slika 1

ABM BBS		
Splosno	Datoteke	Sporocila
J Izbira Konference	F Izbira direktorija	R Branje sporocil
C Komentar Sysop-u	D Download datoteke	E Pisanje sporocila
O Pogovor's Sysop-om	U Upload datoteke	RE Pisanje odgovora
W Osebni podatki	T Protokol prenosa	Q Iskanje sporocila
G Prekinitev zveze	N Nove datoteke	TS Iskanje teksta
X Expert On/Off	L Iskanje po imenu	Y Osebna posta
US Spisek uporabnikov	Z Iskanje po opisu	NE Branje novic
? Pomoc (HELP)	FL Izbira vec datotek	B Branje biltenov
P Dolzina strani	DOOR Igre, vrata	WHO Kdo je dostopen
M Graficni nacini	LANG Change Language	CHAT Pogovor z drugimi

Ukaz? J

Slika 2

```

Ukaz? j.
===== S K O N F E R E N C E C ===== ABM BBS
X 0 Main Board y23 OtherSW y45 Jokes y65 CompTheory
* 1 PrivateMail y24 OtherHW y46 Sport y66 OtherOS
* 2 Force y25 VideoHW y47 C y67 EMAIL
Z 3 PitBull y26 Disks y48 Pascal Z69 Monitor
Z 5 Help! y27 Printers y49 Chess y71 HelpCroatia
Z 7 MSPELL y28 ZOO y50 Modems +73 MATRIX
y 8 Arms y29 ClassifiedAds y51 AdriaNet y74 Resume
Z 9 ABM-SOFT y30 Ius y52 News Z76 MicroBytes
y11 Assembler y31 Tax y53 MS-DOS y77 SloGrammar
y12 Graphics y32 Math y54 Unix &78 DecMail
y13 Editors y33 Audio-Video y55 OtherLang &83 ChitChat
y14 DTP y34 Cars y56 RDBMS y84 GNX
y15 Utilities y35 TV-Film y57 HomeMadeSW y85 OS2
y16 COMM y36 BlaBla y58 Amiga y86 Religion
y17 MS-Windows y37 International y59 Atari y87 HelpSerbia
y18 Multitasking y40 Music y60 Politics +88 Clipper.int
y19 Games y41 Books &61 SciFiction +89 C.int
y20 MailXchg y42 Networks y62 PeaceNews +90 FidoPCB
y21 Viruses y43 Xbase &63 TeX +91 Pgmrs.int
y22 Shareware y44 Packet-radio y64 CAD +95 Green.029
== X - lokalna == y - AdriaNet == & - DECNET == + - FidoNet == >>> ==

y 98 HelpSlovenia Z121 Mojster *142 PCBoard.C *164 Philosophy.C
&100 SredinSeminar Z122 MicroArt *143 PostOffice.C *165 Clipper.C
Z101 Barometer Z123 ABM-BBS *144 Retail.C *166 Software.C
Z102 INFOS-91 Z124 Krpan *145 Reviews.C *167 DeskTopPub.C
Z103 TeleText Z125 AstroAmater *146 Sci-Fi.C *168 Network.C
y104 Calculators *127 ANSI.C *147 ShareWare.C *169 TheLAW.C
Z105 MikroDoo *128 Business.C *148 VirSecurity.C *170 Windows.C
Z107 IBC *129 Buy-Sell.C *149 WorldNews.C *171 Paranormal.C
y108 Other *130 C2C-NEWS.C -150 Programer *172 Society.C
y109 Riddles *131 C-Language.C Z151 SEZAM *173 Religion.C
Z110 Videoteks *132 Database.C y152 Sjhents *174 Hardware.C
&111 BorzaDela *133 Developers.C 1153 Avto+Sport *175 BASIC.C
Z112 SuperComputer *134 FreeSpech.C Z154 TELING *176 Military.C
y114 PeaceGroups *135 HomeImprove.C &155 Slovar *177 UNIX.C
Z115 DrustvoJezVar *136 Humor.C Z156 EDI *178 I-Wana-Know.C
y116 SBR *137 MultiTask.C Z157 HelpBIH *179 Science.C
+117 VirusInfo.int *139 NetUsers.C $160 UNIC.NEWS $180 GEN.QUAKER
===== y - AdriaNet ===== Z - MonitorNet ===== * - City2City ===== $ - GreenNet =====

Vpisi stevilko izbrane konference (Enter)=prekini? 125
AstroAmater (125) konferenca Vstop
Pregledam baze sporocil od zadnjega branja (Enter)=da?
(Ctrl-K) ali (Ctrl-X) iskanje prekine, (Ctrl-S) ustavi.

Sporocil Sporocil

```

Slika 3

V konferenci za astronomijo Astro-amater je tako omogočena izmenjava izkušenj med amaterji, odpiranje raznih pogovorov na različne teme in že omenjeno posredovanje informacij. Konferenca za astronomijo z istim nazivom je vzpostavljena tudi na univezitetni mreži decnet oziroma na UEK in je seveda povezana s konferenco na ABM bbs-u.

Konferenca Astro-amater je ena redkih naravoslovnih konferenc na BBS sistemih v Sloveniji. Odpira novo dimenzijo v razvoju amaterske astronomije in popularizacijo te naravoslovne znanosti pri nas nasploh. Ta vznemirljiv medij spreminja način, kako se ukvarjati z amatersko astronomijo. Postaja tudi nujno orodje za vse tiste, ki želijo delovati na tem področju. Uporaba računalniških komunikacij v poljudnem naravoslovju nas tako resnično povezuje s svetom. Možnosti za nadaljni razvoj so izredno velike, potrebno jih je samo izkoristiti. Upam, da konferenca za astronomijo ne bo zadnja na teh sistemih in zelim tudi ostalim, da se preiskusijo v tem.

IAYC 92

Astronomska delavnica je letos ponovno združila mlada astronomska srca iz cele Evrope. Tabor je potekal od 19. julija do 9. avgusta v nemški vasici Torfhaus. Nacionalno mavrico so sestavljali Španci, Francozi, Angleža, Šved, Finec, Danka, Nizozemci, Belgijci, Švicarki, Italijani, Nemci, Poljaka, Čehinja, Turkinja, Japonec in šest Slovencev. Skupaj z desetimi voditelji (med njimi Jure Dobnikar iz Slovenjske Bistrice) smo šteli okrog 70 glav.

Astronomsko delovanje je bilo razdeljeno v osem skupin:

- spektroskopija
- opazovanja deep sky objektov
- fizikalna astronomija
- svetloba v atmosferi
- splošna astronomija
- zvezde in zvezdni sistemi
- astro-fizika
- nebesna mehanika

Za razliko od prejšnjih je bil tabor letos razdeljen na dva dela, tako da je vsak udeleženelec delal v dveh skupinah.

Vstajanje ob 12-ih, kosilo, delo v skupini od 2 do 4 ure, šport, pretepanje z blazinami prepevanje, večerja, neastronomski program, delo od 10-ih naprej, opazovanja, pogovori pozno v noč ali zgodaj v jutro, čakanje na sončni vzhod; tako se živi na IAYC-ju.

Pridružite se nam!

Ruda Linke

SEZNAM ČLANOV DRUŠTVA DNE 20.08.92

Zaradi spremenjene zakonodaje na področju varstva osebnih podatkov na internetu ne smemo objaviti imena, priimka, rojstnega datuma, naslova, telefonske številke, izobrazbe in poklica. Vseeno objavljamo 'senco' seznama članov, da se vidi, koliko članov je imelo društvo v času izida teh novic.

*****
 *****
 *****
 *****

NASA NEWS

Galileo

The Spacecraft status as of August 6, 1992, is as follows:

1. System Power Margin - 70 watts
2. Spin Configuration - Dual-Spin
3. Spin Rate/Sensor - 3.16 rpm/Star Scanner
4. Spacecraft Attitude is approximately 3.1 degrees off-sun (lagging)
5. Downlink telemetry rate/antenna-40 bps (coded)/LGA-1
6. General Thermal Control - all temperatures within acceptable range
7. RPM Tank Pressures - all within acceptable range
8. Orbiter Science- UVS, EUV, DDS, MAG, EPD, and HIC are powered on
9. Probe/RRH - powered off, temperatures within acceptable range
10. CMD Loss Timer Setting - 264 hours Time To Initiation - 264 hours

Trajectory

As of noon Thursday, August 6, 1992, the Galileo Spacecraft trajectory status was as follows:

Distance from Earth	106,822,460 miles (1.16 AU)
Distance from Sun	160,260,630 miles (1.73 AU)
Heliocentric Speed	48,550 miles per hour
Distance from Jupiter	664,407,490 miles
Round Trip Light Time	19 minutes, 16 seconds

Space Shuttle STS-46

The Evaluation of Oxygen Interaction with Materials, a study of the interaction of atomic oxygen in low Earth Orbit with various materials, was yesterday's focus and required little work by the crew. Other experiments under way included a study of highly heated materials with the space environment, called CONCAP-II; continued work with low-light level cameras to film the glow from atomic oxygen around the shuttle in low orbit; and some additional research using a few instruments from the tethered satellite experiments to study the shuttle's environment.

Atlantis touched down at 9:11 am EDT on Saturday, August 8, at KSC's Shuttle Landing Facility. Total mission elapsed time to wheel-stop was 7 days, 23 hours, 16 minutes and 10 seconds. Total distance traveled by Atlantis was 3,321,007 miles. During this flight, which was extended one day, Atlantis made 127 orbits of the earth.

Atlantis was towed to OPF bay 2 by 3:00pm EDT Saturday for post-flight deservicing and inspections. Initial inspections indicate the vehicle faired well during the flight. An average number of tile dings were reported and the new tires were in very good condition. Continued inspections of the vehicle, including the tiles and main engines, are planned this week. Technicians are preparing to open the payload bay doors today and begin removing the tethered satellite system and EURECA hardware tomorrow.

OGLASI

- Srečko Šuštar Zupančičeva 10, 68330 METLIKA tel.068-58502, bi kupil mali Vegin astronomski daljnogled, prodaja pa Vegin komplet za izdelavo teleskopa AT-140, tudi zamenja za kar koli. Informacije direktno na njegovem naslovu.
- Kupim zrcalni teleskop s premerom zrcala 11-15cm in z več okularji. Če kdo prodaja kaj podobnega, naj se mi javi. Zanima me tudi, kje bi lahko kupil kakšno karto Lune, kjer so označeni in poimenovani kraterji. Peter Oberc, tel.061 485-172.
- Kupim 4-milimetrski **OKULAR**. Cenjene ponudbe sporočite na tel. 061-749-084 ali na naslov Bizjan Gorazd, Horjul 183, 61354 Horjul.